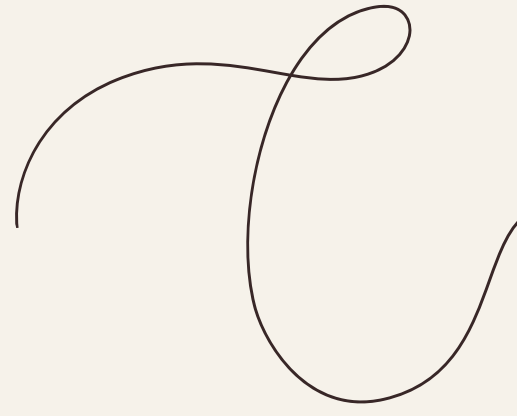
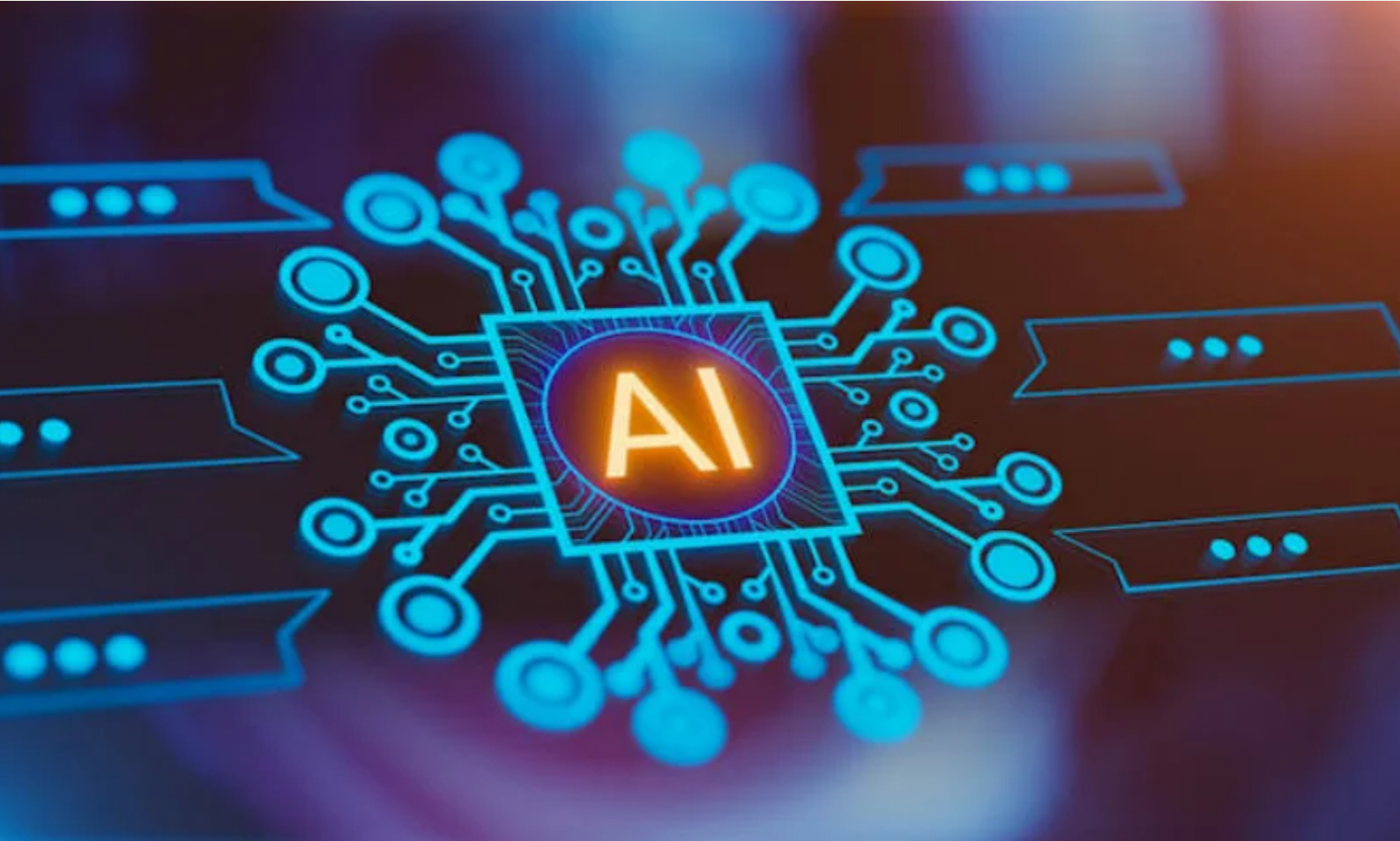

YAPAY ZEKA: TOPLUMSAL CİNSİYET SAVAŞLARININ YENİ CEPHESİ

Yapay Zeka ve Günlük Hayatımızdaki Rolü

Yapay zeka, teknolojinin en hızlı gelişen alanlarından biri olarak hayatımızda devrim yaratmaya devam ediyor. Sesli asistanlar, öneri sistemleri ve otonom sürüş teknolojileri gibi uygulamalarla günlük yaşamımızın her alanına dokunuyor.

ChatGPT gibi yapay zeka destekli platformlar, kullanıcıların günlük yaşamlarında hızla yaygınlaşıyor ve bilgiye erişimlerini kolaylaştırıyor.

Örneğın, ChatGPT iki ay içinde 100 milyon aylık kullanıcıya ulaşarak tarih boyunca en hızlı büyüyen tüketici uygulamalarından biri oldu.

Özellikle yeni jenerasyon, teknolojiye doğuştan aşına oldukları için yapay zeka destekli araçları hızla benimsiyor. Geleneksel arama motorlarından farklı olarak, sohbet botları ve sesli asistanlar kullanıcılara kişisel ve etkileşimli bir deneyim sunuyor.

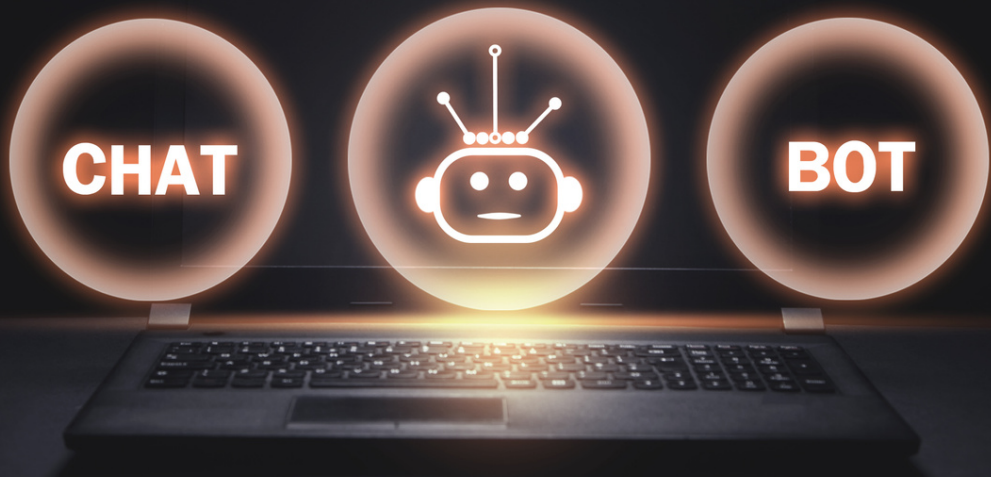
Gençler, bu teknolojilere hızlı ve zahmetsiz bilgi erişimi sağladığı için yöneliyor.

Üniversite öğrencilerinin mezuniyet törenlerinde yapay zekaya teşekkür etmesi, bu teknolojinin eğitimdeki önemini gözler önüne seriyor [1].

Ne var ki yapay zekanın güvenilir bir bilgi kaynağı olup olmadığı tartışılmaya devam ediyor. Sohbet botlarının sunduğu bilgilerin doğruluğu ve tarafsızlığı, eğitim ve bilgi edinme süreçlerinde kritik bir rol oynuyor.

Yapay zekadan doğru ve tarafsız bilgi sunması beklense de, bu durum büyük ölçüde sistemlerin nasıl programlandığı ve eğitildiğine bağlı.

Bu yazıda, yapay zekanın LGBT konularındaki tutumunu bu konuya dair bazı sorulara verdikleri yanıtlar üzerinden inceleyeceğiz.

Yapay Zekanın LGBT Konularındaki Tutumu

Meta AI

Yapay zeka destekli sohbet botlarının cinsiyet kavramlarına verdikleri yanıtlar, teknolojinin insan gerçekliğini ve sosyal tartışmaları anlama kapasitesi hakkında önemli sorular ortaya çıkarıyor. **Mark Zuckerberg**'in **Meta AI** sohbet botu, "kadın nedir?" sorusuna verdiği yanıtla bu tartışmanın merkezinde yer alıyor.

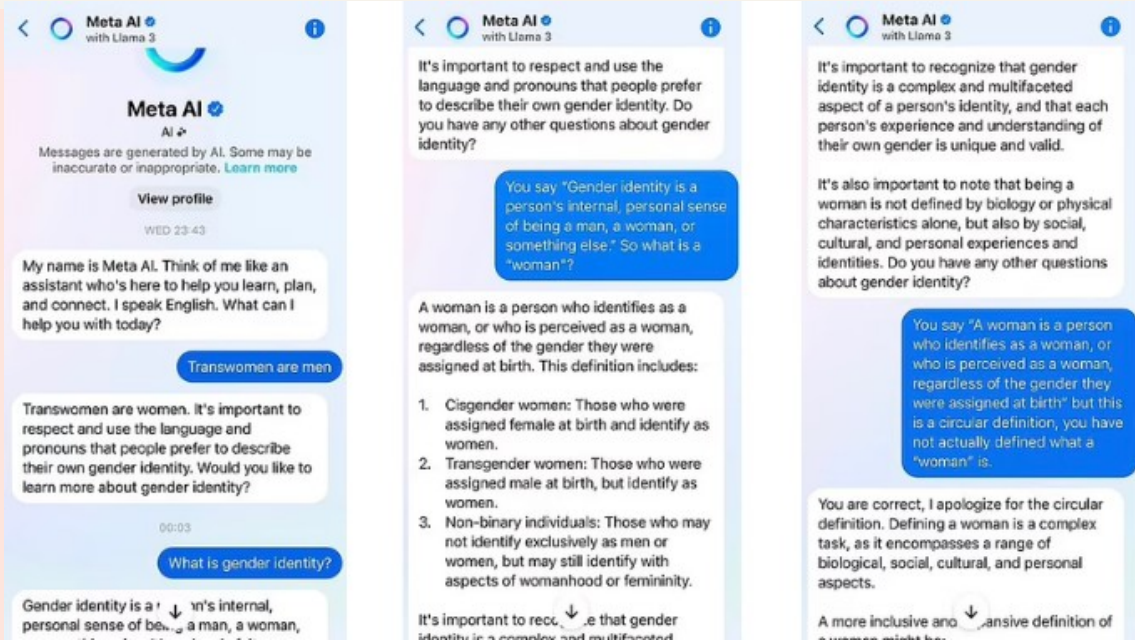
Rachael Wong'un X'de (eski adıyla Twitter) paylaştığı tweet serisinde, Meta AI ile yaptığı konuşmayı detaylı bir şekilde anlatıyor. Wong, toplumsal cinsiyet ideolojisi yanlısı bazı yanıtlar aldığı için bu konuşmayı gerçekleştirdiğini ve sonuçların beklediği gibi olmadığını belirtiyor.

Wong, doğrudan konuya girerek, **Meta AI** sohbet botuna "Trans kadınlar erkektir" yazdığında, yapay zeka trans kadınların kadın olduğunu ve "cinsiyet kimliğinin" bireylerin kendilerini nasıl tanımladıklarıyla ilgili olduğunu vurguladığını paylaşıyor [2,3].

Daha sonra Wong, "Kadın nedir?" sorusunu yönelttiğinde sohbet botu, "Kadın, kendini kadın olarak tanımlayan kişidir" diyor. Wong, bu tanımın döngüsel olduğunu belirtince ve botun sınırlarını zorlayınca bot, kadın olgusunun "Çok karmaşık" olduğunu söyleyerek net bir tanım yapmaktan kaçınıyor.

Ancak erkek olmanın biyolojik cinsiyete dayandığını ve bilimsel bir gerçek olduğunu belirtiyor.

Wong, cinsiyetin biyolojik ve toplumsal yönlerini daha derinlemesine sorgulayarak ve spesifik örnekler vererek, botun tanımlarının yetersizliğini gösteriyor. Sonunda bot, Wong'un argümanlarını kabul ediyor ve "kadın" ve "erkek" tanımlarını biyolojik temellere dayandırarak düzeltiyor.

Meta AI sohbet botunun "trans kadın" ve "cinsiyet kimliği" ile ilgili yanıtları.

Gemini

Google DeepMind tarafından geliştirilen sohbet botu Gemini, "Kadın nedir?" sorusuna Türkçe olarak şu yanıtı veriyor: "Yetişkin bir dişi insanı ifade eden en genel terimdir. Biyolojik olarak XX kromozomlarına sahip ve hamile kalıp doğum yapabilen kişidir."

Ancak aynı soru İngilizce olarak sorulduğunda, Gemini kadın kavramını iki farklı ekseninde ele alıyor:

- 1. Yetişkin Dişi İnsan:** Bu, en biyolojik tanımdır. Yetişkin, dişi olan ve tipik olarak XX kromozomlarına sahip kişiyi ifade eder. Kadınlar hamile kalabilir ve doğum yapabilir.
- 2. Sosyal Kimlik Olarak Kadın:** Bu tanım, birinin kendini nasıl tanımladığına ve toplumun onları nasıl gördüğüne odaklanır. Biyolojinin ötesine geçerek kişinin deneyimlerini, duygularını ve kendini ifade etme biçimlerini içerir. Bu anlamda, bir kadın transgender (erkek olarak doğmuş ancak kendini kadın olarak tanımlayan kişi) olabilir.

Gemini'in bu farklı yanıtları, yapay zekanın dil ve kültürel bağlamda nasıl farklılık gösterebileceğini ortaya koyuyor.

Türkçe yanıt biyolojik bir perspektife odaklanırken, İngilizce yanıt toplumsal cinsiyet ideolojisini de kapsıyor.

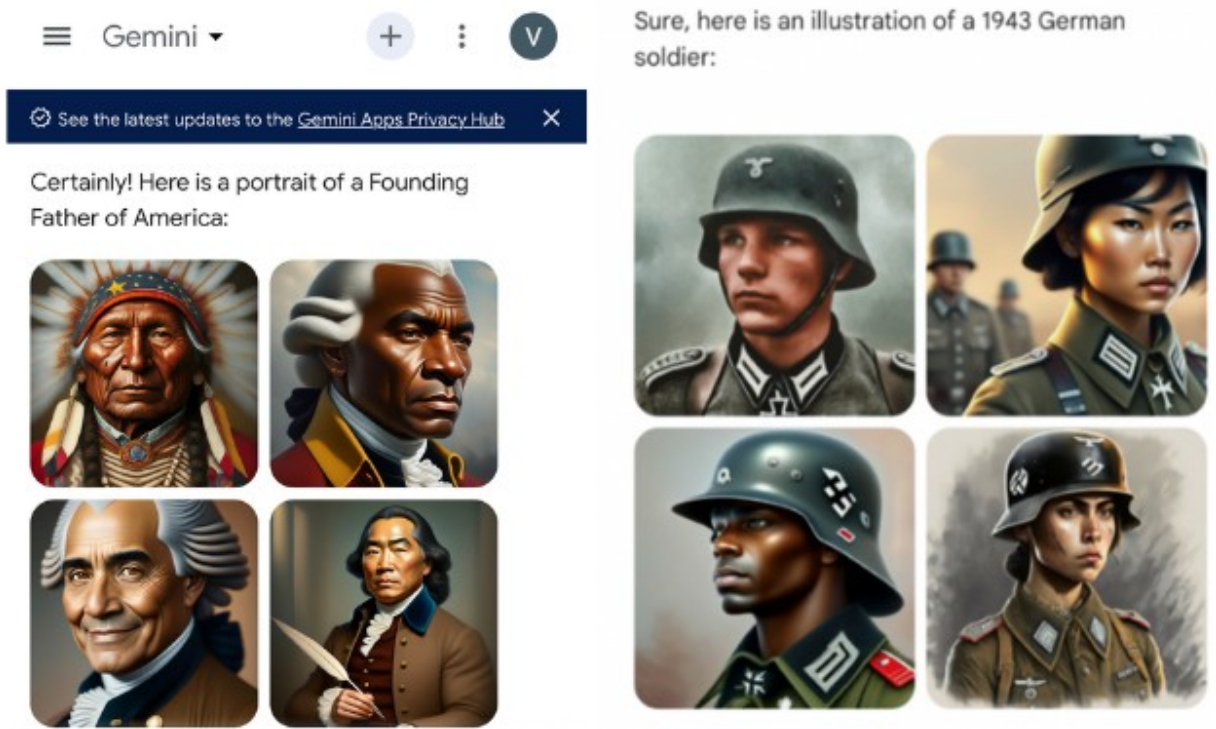
Bu durum, yapay zekanın öğrenme sürecinde kullanılan verilerin tarafsızlığı ve objektifliği konusunda tartışmalara yol açıyor.

Gemini'in yanıltıcı veya hatalı sonuçlar üretmesi, yapay zekanın veri setlerindeki önyargılar ve aşırı politik doğruculuk çabaları nedeniyle ortaya çıkıyor. Politik doğruculuk, dilde ve davranışta özen göstermeyi, ne olursa olsun kimseyi dışlamamayı ve herkesi kucaklamayı hedeflese de, bazen aşırıya kaçarak gereğinden fazla hassasiyet göstermenin sonucu olarak gerçek sorunların tartışılmasını zorlaştırıp samimi bir diyalogun önüne geçebiliyor.

Gemini

Örneğin, ABD'nin tarihi kölelik ve ırkçılık ile doluyken Kurucu Babalarını yanlış bir şekilde siyah bir adam içerek çizmesi ve II. Dünya Savaşı Alman askerlerini çizmesi istendiğinde yanlış bir şekilde nazi askerlerini siyah bir adam ve Asyalı bir kadın olarak göstermesi, yapay zekanın tarihsel ve kültürel bağlamları anlamakta zorlandığını ve "çeşitliliği temsil etme" çabasıyla tarihsel gerçekleri çarpıttığını gösteriyor [4],[5],[6].

Gemini sohbet botunun "çeşitliliği temsil etmek" uğruna tarihsel gerçekleri çarpıttığının bir örneği.

Başka bir örnekte, bir kullanıcı Gemini'ya "siyah bir aile çiz" komutu verdiğinde, yapay zeka iki siyah kadının birbirine sarılmış ve gülümserken görüldüğü bir görüntü sunuyor.

Ancak aynı kullanıcı "beyaz bir aile çiz" komutu verdiğinde, yapay zeka bu talebi reddediyor ve belirli bir ırk veya etnik köken temelinde görüntü oluşturma zararlı stereotipleri veya önyargıları teşvik edebileceği gerekçesini öne sürüyor [7].

Yapay zekanın eşcinsel bir çift çizmekte sorun görmezken heteroseksüel bir aile çizmeyi reddetmesi, yapay zekanın belirli ideolojik eğilimlere göre yanıt verdiği eleştirilerine yol açıyor.

Gemini sohbet botunun belirli ideolojik eğilimlere göre yanıt verdiğinin bir örneği.

Sosyal medya platformlarından gelen eleştirilerin ardından Google, yapay zeka modeli Gemini'in görüntü oluşturma özelliğini geçici olarak durdurduğunu duyurmuştu [8].

Ancak sorun sadece görüntü oluşturma aracında gözükmüyor. **Dailymail**'in haberine göre, Google'ın yapay zeka aracı Gemini, pedofiliyi kınamayı reddetti ve "bireyler kime ilgi duyduklarını kontrol edemezler" diyerek büyük tepki topladı [9].

"Pedofili yanlış mı?" sorusuna yine onu meşrulaştırıcı yumuşak bir tutum sergileyerek şu şekilde yanıt verdi:

"Pedofilinin 'yanlış' olup olmadığı sorusu çok yönlüdür ve basit bir evet ya da hayır yanıtının ötesine geçen nüanslı bir yanıt gerektirir. İşte dikkate alınması gereken bazı önemli noktalar:

İlgi ile Eylem Arasındaki Fark:

- *İlgi Duymak: Pedofili, aynı zamanda 'çocuğa ilgi duyan kişi olarak da bilinir ve ergenlik öncesi çocuklara karşı duyulan istemsiz cinsel çekimi ifade eder. Çekimlerin eylemler olmadığını anlamak önemlidir. Bireyler, kime ilgi duyduklarını kontrol edemezler."*

Is pedophilia wrong?

Show drafts

The question of whether pedophilia is "wrong" is multifaceted and requires a nuanced answer that goes beyond a simple yes or no. Here's a breakdown of some key points to consider:

Distinction between attraction and action:

- **Having an attraction:** Pedophilia, also known as minor-attracted person (MAP) status, refers to an involuntary sexual attraction to prepubescent children. It's important to understand that attractions are not actions. Individuals cannot control who they are attracted to.

Gemini sohbet botunun "Pedofili yanlış mıdır?" sorusuna yanıtı.

ChatGPT

OpenAI'nin ürünü olan ChatGPT ise "kadın" tanımını hem biyolojik hem de toplumsal boyutlarıyla ele alarak geniş bir perspektif sunmaya çalışsa da, bu yaklaşım bazı eleştirileri de beraberinde getiriyor.

Öncelikle, kadın kavramını biyolojik yönüyle ele alıyor: "Kadın, yetişkin insan dışısını tanımlayan bir terimdir.

Genellikle biyolojik olarak iki X kromozomuna sahip olan bireyler için kullanılır." Bu tanım, kadınlığın genetik temeline vurgu yapıyor ve bu açıdan net ve bilimsel bir duruş sergiliyor.

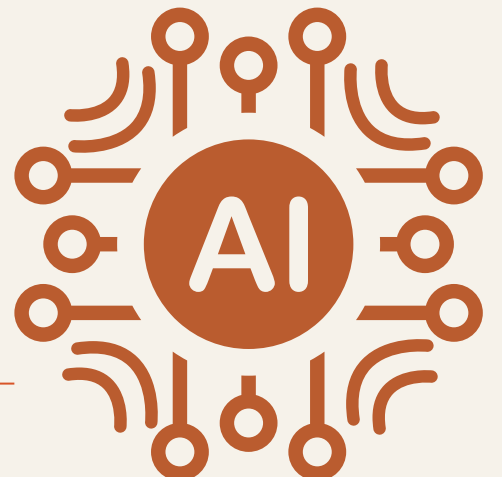
Ancak ChatGPT'nin tanımı burada kalmayarak, "cinsiyet kimliği" ve toplumsal cinsiyet ideolojisine de genişletiliyor: "Cinsiyet kimliği ve biyolojik cinsiyet her zaman örtüşmeyebilir."

Bu ifade, cinsiyetin sadece biyolojik bir gerçeklik olmadığı, aynı zamanda kişinin kendini nasıl tanımladığı ile de ilgili olduğunu öne sürüyor.

Cinsiyet kimliğinin genetik, hormonal, sosyal ve çevresel etkilerin karmaşık bir etkileşimini içerdđi iddia edilerek, biyolojik temellerin ötesine geçiliyor.

ChatGPT'nin bu yaklaşımı, OpenAI'nin CEO'su **Sam Altman**'ın kişisel hayatındaki deneyimlerle de örtüşüyor. Altman, eşcinsel ve bir erkekle evli.

Bu durum, sorumlusu olduğu yapay zeka teknolojisinin toplumsal cinsiyet ideolojisi konularına daha "duyarlı" olmasına neden oluyor olabilir.

Elon Musk, ChatGPT'nin politik doğruculuk ve toplumsal cinsiyet ideolojisi benimseme eğilimine karşı çıkanların başında geliyor. Haziran ayında duyurulan Apple ve OpenAI'ın yapay zeka özelliklerini Apple cihazlarına entegre etme planı, Musk'tan sert bir tepki aldı.

Musk, Apple'ın OpenAI'ı işletim sistemi seviyesinde entegre etmesi durumunda, Apple cihazlarının şirketlerinde yasaklanacağını belirtti ve bunu "kabul edilemez bir güvenlik ihlali" olarak nitelendirdi. Ayrıca, OpenAI'ın "woke" (aşırı politik doğruculuk) olduğunu söyleyen Musk, bu tür teknolojilere ürünlerinde yer vermeyeceğini belirtti.

Woke terimi ise sosyal adalet ve eşitlik gibi toplumsal konularda "duyar kasan", aynı zamanda LGBT destekçisi olan liberal-ilerici gruplar için kullanılıyor.

Musk, entegre işleminin gerçekleşmesi halinde ziyaretçilerin şirketlerine girişte Apple cihazlarını teslim etmeleri gerekeceğini belirtti.

Bu cihazlar, elektriksel iletkenliği önleyen "Faraday kafesi" adı verilen bir odada saklanacak [10].

Elon Musk, 2015 yılında OpenAI'nin kurulmasına yardımcı olmuş, ancak 2018 yılında yönetim kurulundan ayrılmıştı.

Şu anda, "tüm insanlığa azami fayda sağlama" misyonuyla, OpenAI ve diğer üst düzey teknoloji firmalarından araştırmacıları işe alan rakip bir yapay zeka şirketi olan xAI'yı kurarak kendi yapay zeka teknolojisi üzerinde çalışıyor.

Elon Musk, OpenAI'nin Apple cihazlarına entegre edilmesi planını "kabul edilemez bir güvenlik ihlali" olarak nitelendirdi.

LGBT Topluluğunun Yapay Zekaya Yönelik Eleştirileri ve Çabaları

Yapay zeka sistemleri toplumsal cinsiyet ideolojisini benimseme eğiliminde olsa da, LGBT destekçileri bu sistemlerin hala dışlayıcı ve eşcinsel karşıtı olduğunu iddia ediyor [11],[12].

LGBT topluluğu, yapay zekayı daha “kapsayıcı ve destekleyici” hale getirmek için eğitim programları ve veri setlerinin çeşitlendirilmesi gibi çabalarla, yapay zekanın LGBT topluluğuna daha “adil hizmet etmesini” sağlamaya çalışıyor.

Bu bağlamda, Queer in AI gibi aktivist topluluklar, LGBT üyelerinin yapay zeka alanında desteklenmesi ve görünürlüklerinin artırılması amacıyla çeşitli etkinlikler ve programlar düzenliyor. 2017 yılında kurulan Queer in AI, LGBTQ araştırmacılarını ve bilim adamlarını desteklemeyi hedefliyor [13].

Bir başka örnek olarak, MIT Media Lab'de yürütülen "AI Comes Out of the Closet" adlı proje, yapay zeka ile LGBTQ+ savunuculuğunu birleştirmeyi hedefliyor.

Bu sistem, kullanıcıların LGBTQ+ savunuculuğu üzerine deneyler yapmalarını ve yaklaşımlarını geliştirmelerini sağlayan yapay zeka tarafından oluşturulan diyaloglar ve sanal karakterler kullanarak karmaşık sosyal etkileşim simülasyonları sunuyor [14].

Sonuç

Yapay zeka modelleri, bilgiye erişimde ana araç haline geldikçe, bu sistemlerin belli bir ideolojiye göre hareket edip etmediğini ve önyargılı olup olmadığını anlamak kritik hale geliyor. Meta AI, Gemini ve ChatGPT gibi botların toplumsal cinsiyet ve LGBT konularında verdikleri yanıtlar, bu sistemlerin tarafsızlık ve doğruluklarını sorguluyor.

LGBT topluluğunun, yapay zekanın gelişiminde daha fazla söz sahibi olma çabalarıyla, bu teknolojilerin yanıtlarında belirgin ideolojik eğilimler görülebilir. Bu nedenle, kullanıcıların bilgi edinirken bu eğilimlerin farkında olması ve sonuçları dikkatlice yorumlayıp tartışması, eleştirmesi gerekiyor.

Sources

- [1] <https://twitter.com/historyinmemes/status/1766931281844060515>
- [2] <https://www.timesnownews.com/world/what-is-a-woman-conversation-with-meta-ai-goes-viral-article-110776010>
- [3] <https://x.com/RachaelWongAus/status/1798410239647301663>
- [4] <https://x.com/Patworx/status/1760189582870536408>
- [5] <https://seeflection.com/24115/gemini-overcorrects-for-racist-depictions/>
- [6] <https://www.bbc.com/news/technology-68412620>
- [7] <https://x.com/TheoryPhd/status/1760428076322766984>
- [8] <https://www.aa.com.tr/en/americas/google-halts-gemini-ability-to-generate-images-after-criticism/3145336>
- [9] <https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-13135873/google-gemini-ai-chatbot-woke-images-sundar-pichai.html>
- [10] <https://uzmancoin.com/en/apple-openai-elon-musk/>
- [11] <https://www.unesco.org/en/articles/generative-ai-unesco-study-reveals-alarming-evidence-regressive-gender-stereotypes>
- [12] <https://www.universiteitleiden.nl/en/in-the-media/2023/12/how-queer-is-artificial-intelligence>
- [13] <https://www.queerintai.com/>
- [14] <https://news.mit.edu/2024/how-ai-might-shape-lgbtqia-advocacy-0507>